

Vazodaki Çiçekler

Mustafa Sami KOÇ / İİGM-Şube Müdürü

Başkan, her sabah odaya girdiğinde çantasını toplantı masasının üzerine koyar, hafiflemiş bir halde çalışma masasına yönelir, yılların verdiği alışkanlıkla koltuğuna yerleşirdi. Yine bir sabah, odaya adımını attığında, çantasını bırakırken, toplantı masasının üzerinde duran kristal vazonun karanfil, celfera, krizantem, gül ve şebboy çiçekleriyle donatılmış olduğunu gördü. Oysa bu vazonun uzun süredir boş olduğunu, bir nevi süs eşyası gibi kullanıldığını biliyordu. Vazodaki çiçekler, mutlaka biri, birileri tarafından konulmuş olmalıydı. İdari İşler Şube Müdürünü çağırdı, konunun araştırılmasını ve kendisine de en kısa zamanda bilgi verilmesini istedi. İdari İşler Şube Müdürü E. her türlü ihtimali dikkate alarak yaptırdığı araştırma sonucunda, vazoya çiçekleri kimin koyduğunun anlaşılamadığını, bu kişi ya da kişilerin tespit edilemediğini, raporuyla birlikte Başkan'a arz etti. Başkan, uzun süre düşündü, faili meçhul bir durumla karşı karşıyaydı. Bunu yapan veya yapanlar mutlaka içeriden biri, teşkilat mensubu olmalıydı, başka türlü olması mümkün değildi. Olabilecek bütün varsayımları aklından geçirdi. Birinci sıradaki şüpheli ya da şüpheliler, kendisine bağlı şube müdürleriydi, büyük ihtimalle bu işi onlardan birisi ya da hepsi birlikte yapmışlardı; hatta diğer şube müdürleri, sivil savunma uzmanları ile memurlar da bu işi yapmış olabilirlerdi. Kendisine bağlı şube müdürleri ile odasında bir toplantı yapmaya, konuyu bir kez de kendi aralarında tartışmaya karar verdi. Şube müdürlerini de

doğrudan arayıp toplantının yapılacağı gün ve saati bildirdi.

Başkana bağlı beş şube müdürü, toplantı gün ve saatinde, toplantı masasının çevresindeki yerlerini almıştı. Başkan da yerini aldıktan sonra, gündemdeki konunun görüşülmesine başlandı. Başkan, "Arkadaşlar" dedi, "Bu olayla ilgili olarak, İdari İşler Şube Müdürümüz tarafından bir ön araştırma yapıldığı için sanırım konuyu biliyorsunuz. Olayın meydana geldiği günden itibaren üç gün geçmiş bulunuyor. Şimdiye kadar yaptırdığımız araştırma sonucunda olayın faili ya da faileri ne yazık ki bulunamamıştır." Sustu, kısa bir sessizliğin ardından telefon çaldı, yerinden kalktı, çalışma masasının üzerinde duran telefona yöneldi. Ahizeyi kaldırıp "Buyrun efendim, sizi dinliyorum", biraz sonra da "Peki efendim, hemen geliyorum" diyen Başkan; "Arayan Genel Müdürümüzdü, Yangın Yönetmeliğiyle ilgili bir konuda görüşümü almak için çağırıyor, siz buradan ayrılmayın, birazdan dönerim." dedi ve odadan çıktı.

Başkanın odasında beş şube müdürü vardı ve beşi de susmuştu. Şube Müdürü M. sessizliği bozarak, "Arkadaşlar" dedi, genizden yükselen sesiyle, "İçinde bulunduğumuz durumun tespiti bakımından bir ön değerlendirme yapacak olursak; bu olayda, birinci dereceden şüpheli sanıklarız. Başkan açıkça belirtmiyorsa da soruşturma bunu gösteriyor." Şube Müdürü K. Şube Müdürü M.'ye hak verirken, üzüntüsünü dışa vururcasına, "Soruşturma geçirecek ne yaptık ki" diye ünledi. Şube Mü-

dürü R. ise "Yanlış anlamadıysam, ortada bir olay var ve bu olayın fail ya da faileri tespit edilememiş. Bu da bizi, birinci derece şüpheli konumuna getiriyor. İsterseniz, olayın bizimle ilişkisini kendi aramızda tartışalım, ne dersiniz?" Bu öneriye Şube Müdürü A. ve Şube Müdürü T. "Haklısınız" dedi aynı anda, diğerleri de onlara katıldı.

İlk sözü Şube Müdürü R. aldı. Önce konunun teknik özelliklerine değindi, sonra birinci dereceden şüphelilerin konuyla ilişkilerini sıraladı: "Olayın failinin bulunamaması, olay mahallinin Başkanın odası olması, Başkana bağlı şubelerin şube müdürlerini birinci dereceden şüphe altında bırakıyor." Şube Müdürü T. Şube Müdürü R.'ye hak verdiğini belirttikten sonra "Ayrıca" dedi, "Eğer yapılan bu fiil sonucunda bir karşılık bekleniyorsa, 'Bu işten kimin ya da kimlerin menfaati vardır?' diye sormak gerekir ki, bu sebep sonuç ilişkisi bakımından da konunun failinin Başkana bağlı Şube Müdürleri olabileceğini işaret eder." Sessizliğini bozan Şube Müdürü A. ise "Diyelim ki, Başkana bağlı şubeler bu işten sorumlu ve diyelim ki, sadece O'na bağlı şube müdürleri birinci dereceden şüpheli. Peki, neden bütün şube müdürleri sorumlu tutulsun ki; bu olayı, Başkana bağlı ama sadece bir şube müdürü yapmış olamaz mı?" Bu farklı görüş toplantıyı hareketlendirmiş, lehindeki ve aleyhindeki itirazlar, birdenbire odanın havasını değiştirmişti.

"Bu işi Şube Müdürü K. yapmış olabilir" dedi Şube Müdürü R. "Çünkü" diye de ekledi: "O kadar saf,

masumiyet anlamında söylüyorum bunu, o kadar dürüst bir görüntüsü var ki; sessiz bir kişiliğe sahip, üstelik bu suç tipine de uygun. Suçlular, bu tür maskelerle kendilerini gizleyebilirlerse de, bu arkadaşın Başkan ile sıkça görüşmesi, onun Başkan ile yakın ilişkiler içerisinde olduğunu gösteriyor. Diğer bir şüpheli de kanımca Şube Müdürü M.'dir. Bu arkadaş da başkalarıyla seyrek görüşüyor, içine kapalı, hatta şiir yazdığı da söyleniyor. Ve Başkan ile de sık sık görüşüyorlarmış. Belirttiğim nedenlerle, bu suçu işleyebilecek tipik örnekler ancak bunlar olabilir." Şube Müdürü R.'nin açıklamaları odaya bir sis ağırlığıyla çökmüştü. "Mademki şüphelilerin başında geliyorum, ben de savunma yapmak istiyorum" dedi Şube Müdürü M. "Hakkımda ileri sürülen iddiaların mantıklı ve hukuksal bir dayanağı bulunmuyor, bu da söz konusu iddiaların yoklukla butlan olduğunu gösterir. Suçlananlar için ileri sürülen 'Başkan ile sık görüşüyor' iddiası ile aynı şekilde bir arkadaşımızın dürüst ve hatta bir diğerinin de şiir yazıyor olması, suçun delilleri olarak kabul edilemez, bu suçun sadece Şube Müdürü K. ve M. tarafından işlenebileceğini göstermez." Şube Müdürü A. araya girdi. "Bu iş birbirimizi suçlamakla olmaz arkadaşlar, bu şekilde bir yere varamayız. Benim sizlere bir önerim var; en iyisi biz bu suçu üstlenelim, birlikte işledik diyelim, bu iş de burada bitsin. Aksi halde, suçun faili ya da faillerinin tespit edilemeyeşinden kaynaklanan belirsizliğin ağırlığı bizi daha çok etkileyecek." "Konunun başka bir boyutuna dikkatinizi çekmek istiyorum" diye söze girdi Şube Müdürü T. O anda bütün gözlerin kendisine yöneldiğini hissetti. "Lütfen, daha fazla meraklandırmayın, ne demek istediğinizi açıklayın" diyen Şube Müdürü K.'nın telaşlı halini görünce, açıklamalarına devam

etti. "Soruşturmanın bu kadar uzun sürmesinin belki de bizim şu anda tahmin edemediğimiz çok önemli bir nedeni vardır" dedi. "Daha açık konuşamaz mısın?" diye yerinden fırladı Şube Müdürü R. onu diğerleri izledi. Oda giderek hareketlendi. Şube Müdürü T. acilen bir açıklama yapılması gerektiğini hissetti. Acele etmemelerini, sakın bir şekilde beklerlerse tatmin edici bir açıklama yapacağını söyledi. "Vazoya konulan çiçeklerden şüpheleniyorum" dedi. "Eğer düşündüğüm şey doğruysa başımız ciddi anlamda belada demektir" diye de ekledi. "Boğuluyorum" diyen Şube Müdürü K. gömleğinin üst düğmesini gevşetti, Şube Müdürü A. alnında biriken terleri sildi, Şube Müdürü M. sabit bir heykel gibi olduğu yerde donakaldı, Şube Müdürü R. ise kendini kaybetmiş bir halde sadece "Olamaz, olamaz!" diyordu. Bu sırada kapı açıldı, Başkan odaya girdi. Sabit bir noktaya odaklanmış beş çift göz birden ona yönelmişti.

Başkan, "Arkadaşlar!" dedi, "Genel Müdür Beyle görüşmemizin uzaması nedeniyle sizleri beklettiğim için üzgün olduğumu bilmenizi istiyorum. Ayrıca, bu gecikmeden dolayı oluşan boş zamanı, kendi aranızda, malum konuyu görüşüp tartışarak, en iyi şekilde değerlendirdiğinizi düşünüyor; aranızda sert tartışmalar geçtiğini de tahmin edebiliyorum. Ama bana da hak verin, hukukta suç ile cezası arasında bir illiyet bağı vardır. Nezaket suçunun cezası yazılı hukukta yok ise de bu suç, yazılı olmayan hukukun kaynakları arasındadır. Bunun cezası da 'Teşekkür etmek'tir. Bütün amacım bu suçun failini bulup kendisine teşekkür etmektir." Başkanın bu sözleri toplantıyı bitirmişti.

Müracaat memuru F. olduğunu söyleyen telefondaki ses "Başkanım, size iadeli taahhütlü bir

mektup var, imzanız gerektiğinden görevliyi odanıza gönderiyorum." Başkan, görevliden imza karşılığı aldığı mektubu bekletmeden açtı. Mektup "Sayın Başkanım" diye başlıyordu.

"Sayın Başkanım, pek muhterem beyefendi,

Emekliye ayrılalı üç ay oldu. Ayrıldan önce size de uğradım. Bakanlık dışında bir toplantıda olmanız münasebetiyle görüşme imkânı bulamadım. Bu arada sizin için almış olduğum çiçekleri toplantı masasının üzerindeki vazoya yerleştirdim. Hatırlarsanız, bir gün size 'Başkanım, bu vazoda neden boş duruyor, niye çiçek koymuyorsunuz?' diye sormuştum. Siz de 'Bir gün gelir, şube müdürlerimden birisi veya hepsi bu vazoya çiçek koyarlar diye vazoyu boş tutuyorum' demiştiniz. Bu sözünüz her zaman aklımdaydı, vazoya çiçek koymayı hep düşünmüşümdür. Emekliye ayrılacağım gün, kendime verdiğim bir sözü, bir ahde vefayı yerine getirmek ama bunu da gizlemek istedim. Ta ki, şube müdürü arkadaşlarımdan bazılarının vazodaki çiçekler konusunda soruşturma geçirdiklerini öğrenene kadar da bu düşüncemi korudum.

Kıymetli Başkanım, mademki konu soruşturuldu, dahası alenileşti, ben de sessizliğimi bozup gerçeği açıklıyorum. İş bu nezaket kusurumun bağışlanmasını diler, saygılar sunarım.

İmza

Emekli Şube Müdürü M.A."